

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών για:

- την «Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — Προσέγγιση συνεργασίας για το μέλλον του ευρωπαϊκού τουρισμού» και
- την «Έκθεση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — Σε συνέχεια του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 21ης Σεπτεμβρίου: η κατάσταση στον Ευρωπαϊκό τομέα Τουρισμού»

(2003/C 66/04)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ,

έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — «Προσέγγιση συνεργασίας για το μέλλον του ευρωπαϊκού τουρισμού» COM(2001) 665 τελικό·

έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — «Σε συνέχεια του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 21ης Σεπτεμβρίου: η κατάσταση στον Ευρωπαϊκό τομέα Τουρισμού» COM(2001) 668 τελικό·

έχοντας υπόψη την απόφαση της Επιτροπής της 15ης Νοεμβρίου 2001 να ζητήσει τη γνώμη της επί του θέματος, σύμφωνα με το άρθρο 265, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας·

έχοντας υπόψη την απόφαση του Προεδρείου της, της 6ης Φεβρουαρίου 2002, να αναθέσει στην επιτροπή «Πολιτική εδαφικής συνοχής» την επεξεργασία σχετικής γνωμοδότησης·

έχοντας υπόψη την προηγούμενη γνωμοδότησή της σχετικά με την ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και στην Επιτροπή των Περιφερειών «Αύξηση του δυναμικού του τουρισμού για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης» (COM(1999) 205 τελικό) (CdR 291/1999 fin) ⁽¹⁾·

έχοντας υπόψη το σχέδιο γνωμοδότησης που υιοθέτησε η επιτροπή της «Πολιτική εδαφικής συνοχής» στις 24 Ιουνίου 2002 (CdR 1999/2002 rev.) (εισηγητής: ο κ. Andriá, Πρόεδρος της επαρχίας του Σαλέρνου) (I, ΕΛΚ)·

εκτιμώντας ότι η Ευρωπαϊκή Διάσκεψη που διοργανώθηκε το Νοέμβριο του 1997 στο Λουξεμβούργο με θέμα τον τουρισμό και την απασχόληση (4-5.11.1997), το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Λουξεμβούργου για την απασχόληση (21-22.11.1997) και τα συμπεράσματα του Συμβουλίου των Υπουργών Τουρισμού της 26ης Νοεμβρίου 1997 οδήγησαν στη διαμόρφωση ευρείας και συνεκτικής βάσης πολιτικο-προγραμματικού προσανατολισμού που δίνει έμφαση στα οφέλη που απορρέουν από την ισόρροπη και βιώσιμη ανάπτυξη του ευρωπαϊκού τουρισμού·

εκτιμώντας ότι το 1998 η Επιτροπή συγκρότησε ομάδα υψηλού επιπέδου για την ανάλυση της σχέσης μεταξύ του τομέα του τουρισμού και των ροών απασχόλησης και ότι, βάσει των συμπερασμάτων της εν λόγω ομάδας εργασίας («Ευρωπαϊκός τουρισμός — Νέες μορφές συνεργασίας για την απασχόληση: συμπεράσματα και συστάσεις της ομάδας υψηλού επιπέδου για τον τουρισμό και την απασχόληση», Ευρωπαϊκή Επιτροπή), η Επιτροπή υπέβαλε την ανακοίνωση «Αύξηση του δυναμικού του τουρισμού για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης» (COM(1999) 205 τελικό)·

εκτιμώντας ότι η εν λόγω ανακοίνωση οδήγησε στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 21ης Ιουνίου 1999 όπου καλούνταν η Επιτροπή και τα κράτη μέλη να αναπτύξουν στενή συνεργασία προκειμένου να μεγιστοποιηθεί η συνεισφορά του τουρισμού στη μεγέθυνση και την απασχόληση, ιδίως όσον αφορά τέσσερις θεματικούς τομείς:

1. ενημέρωση,
2. κατάρτιση,

(¹) ΕΕ C 317 της 6.11.2000, σ. 40.

3. ποιότητα,
4. βιωσιμότητα.

εκτιμώντας ότι, μετά το Συμβούλιο της 21ης Ιουνίου 1999 με θέμα «Τουρισμός και Απασχόληση» και βάσει των αντιδράσεων των άλλων ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων ⁽¹⁾, έγινε αντιληπτή με μεγαλύτερη σαφήνεια η ανάγκη ολοένα και αποτελεσματικότερου διαλόγου μεταξύ των φορέων που σχετίζονται με τις δυναμικές ανάπτυξης του τομέα του τουρισμού (κράτη μέλη, επαγγελματίες, κοινωνία των πολιτών και ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα).

εκτιμώντας ότι με την ανακοίνωση «Προσέγγιση συνεργασίας για το μέλλον του ευρωπαϊκού τουρισμού» ενισχύεται η βούληση να τεθεί σε εφαρμογή η ανοικτή μέθοδος συντονισμού μεταξύ όλων των ενδιαφερόμενων φορέων (Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισαβόνας) σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της Λευκής Βίβλου σχετικά με την ευρωπαϊκή διακυβέρνηση και δίνεται κυρίως προτεραιότητα σε τέσσερα βασικά θέματα:

1. διεύρυνση της γνωστικής βάσης για τον τουρισμό,
2. ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα αυτόν,
3. βελτίωση των προοπτικών ανάπτυξης που συνδέονται με τη βιώσιμη ανάπτυξη,
4. συμβολή στη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης.

εκτιμώντας ότι η εν λόγω ανακοίνωση τονίζει επανειλημμένως την ανάγκη να συμμετέχουν στις διαδικασίες χάραξης της κοινοτικής πολιτικής για τον τουρισμό η κοινωνία των πολιτών, η βιομηχανία τουρισμού και οι σημαντικότεροι φορείς που δραστηριοποιούνται στο έδαφος των διαφόρων ευρωπαϊκών περιφερειών, προκειμένου να καθιερωθεί διαλογικός διάυλος μέσω του οποίου θα ανταλλάσσονται σε πραγματικό χρόνο πληροφορίες σχετικά με την εξέλιξη της τουριστικής προσφοράς και ζήτησης καθώς και σχετικά με τις εν εξελίξει μεταβολές σε τομείς κοινού ενδιαφέροντος.

εκτιμώντας ότι το ίδιο έγγραφο υπογραμμίζει την επείγουσα ανάγκη διοργανικής συνεργασίας μεταξύ των διαφόρων βαθμίδων των τοπικών και περιφερειακών διοικητικών αρχών καθώς και μεταξύ των τελευταίων και των θεσμικών οργάνων/οργανισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

εκτιμώντας ότι πρέπει να επιδιωχθεί ανυπερθέτως η συμμετοχή των προαναφερθέντων θεσμικών και κοινωνικών φορέων στην εξέταση των αναπόφευκτων προβληματισμών που διατυπώθηκαν, μεταξύ άλλων, και από την κ. Helena Torres Marques (μέλος του ΕΚ — Ρ) κατά τη συνεδρίαση της Επιτροπής Περιφερειακής Πολιτικής, Τουρισμού και Μεταφορών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, στις 19 παρελθόντος Μαρτίου.

εκτιμώντας ότι η κατάσταση του τουρισμού στην Ευρώπη (σύμφωνα με τη έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Σε συνέχεια του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 21ης Σεπτεμβρίου: η κατάσταση στον Ευρωπαϊκό τομέα Τουρισμού») αποδείχθηκε λιγότερο σοβαρή σε σύγκριση με τις προβλέψεις που είχαν πραγματοποιηθεί αμέσως μετά τα γεγονότα της 11ης Σεπτεμβρίου 2001, παρόλο που προέκυψαν νέες τάσεις οι οποίες απεικονίζουν μια διαφορετική και πιο περίπλοκη τυπολογία χρηστών τουριστικών υπηρεσιών.

εκτιμώντας ότι βάσει, μεταξύ άλλων, της ανάλυσης που περιέχεται στην πρώτη ενδιάμεση έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την οικονομική και κοινωνική συνοχή της 30ής Ιανουαρίου 2002, στο πλαίσιο των αναπτυξιακών πολιτικών που συνδέονται με τα Διαρθρωτικά Ταμεία, από το 2006 και μετά θα πρέπει να ληφθούν δεόντως υπόψη οι επιπτώσεις στις περιφέρειες που βασίζουν κατά κύριο λόγο την οικονομία τους στον τουρισμό, να πραγματοποιηθεί εις βάθος αξιολόγηση του αντίκτυπου κοινοτικών πρωτοβουλιών όπως Leader, Interreg, Urban και Equal, καθώς επίσης να σχεδιαστούν συμπληρωματικές στρατηγικές παρέμβασης στα συστήματα τοπικής ανάπτυξης ιδίως όσον αφορά τις περιοχές του Στόχου 1.

εκτιμώντας ότι στόχος της Ατζέντας 21 είναι να προωθήσει, με την πλήρη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών, τις δυναμικές βιώσιμης ανάπτυξης και, ως εκ τούτου, τη σημαντική ανάπτυξη του οικοτουρισμού.

εκτιμώντας ότι το Σεπτέμβριο του έτους 2002, έτους που ανακηρύχθηκε Παγκόσμιο Έτος Οικοτουρισμού, θα διεξαχθεί στο Γιοχάνεσμπουργκ η παγκόσμια σύνοδος κορυφής για τη βιώσιμη ανάπτυξη.

⁽¹⁾ Βλέπε το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 18.2.2000, τη γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών της 15.6.2000 (CdR 291/1999 fin — EE C 317 της 6.11.2000, σ. 40) καθώς και τη γνωμοδότηση της ΟΚΕ της 26.1.2000 (CES 93/2000).

εκτιμώντας τις πέντε προτεραιότητες που έθεσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην ανακοίνωσή της, με στόχο τη μελλοντική δημιουργία ευρωπαϊκού τουρισμού:

- ενημέρωση: διευκόλυνση της ανταλλαγής και της διάδοσης πληροφοριών, ιδίως μέσω των νέων τεχνολογιών,
- κατάρτιση: βελτίωση της κατάρτισης με στόχο τη μεγαλύτερη επαγγελματοποίηση του τομέα του τουρισμού,
- ποιότητα: βελτίωση της ποιότητας των τουριστικών προϊόντων,
- βιωσιμότητα: προώθηση της προστασίας του περιβάλλοντος (με τον καθορισμό καινοτόμων τυπολογιών που μπορούν να εφαρμοστούν στην Ατζέντα 21),
- νέες τεχνολογίες: διαχείριση των επιπτώσεων και της χρήσης υπηρεσιών βασισμένων στις τεχνολογίες της πληροφορίας και της επικοινωνίας (ΤΠΕ) στον τομέα του τουρισμού·

υιοθέτησε ομόφωνα κατά την 46η σύνοδο ολομέλειας της 10ης Οκτωβρίου 2002 την ακόλουθη γνωμοδότηση.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. «Όσα μας ενώνουν είναι πολύ περισσότερα από όσα μας χωρίζουν».

Η ανωτέρω αρχή, όπως αναφέρεται στην εισαγωγή της συνοπτικής περίληψης της έκδοσης που εκπονήθηκε από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού για τη δεύτερη συνεδρίαση της Επιτροπής «Ανάκαμψη των τομέων των ταξιδιών και του τουρισμού» (15 Μαρτίου 2002, ITB Βερολίνο) — με τίτλο «Οι επιπτώσεις των επιπτώσεων της 11ης Σεπτεμβρίου στον τουρισμό: φως στην άκρη του τούνελ» — συνοψίζει τη βασική φιλοσοφία που διέπει το παρόν έγγραφο. Πρέπει να γίνει αντιληπτό ότι ο τουρισμός στην Ευρώπη μπορεί να στηρίζεται στην προστιθέμενη αξία που διαμορφώνεται από τον άξονα μιας πολιτιστικής ταυτότητας πολύ πιο περίπλοκης από ό,τι πιστεύεται. Για το λόγο αυτό, οι βραχυπρόθεσμες και μεσοπρόθεσμες δράσεις είναι ανάγκη να βασίζονται σε δύο θεμελιώδεις αξίες:

- α) την αξιοποίηση μεθόδων με στόχο τη μεγαλύτερη ομοιογενοποίηση των προτύπων προσφοράς βάσει ενός πλούσιου υποστρώματος κοινού σε πολλά πλαίσια αναφοράς (αρχίζοντας από το ενιαίο νόμισμα)
- β) την ανάγκη περαιτέρω εναρμόνισης των τοπικών, περιφερειακών, εθνικών και κοινοτικών πολιτικών όσον αφορά τις πέντε προαναφερθείσες θεμελιώδεις προτεραιότητες στον τομέα του τουρισμού: ενημέρωση, κατάρτιση, ποιότητα, βιωσιμότητα και νέες τεχνολογίες.

2. Μολονότι μια πρώτη ανάλυση είχε προβλέψει πολύ σοβαρότερες συνέπειες για την ευρωπαϊκή τουριστική οικονομία, οι επιπτώσεις των γεγονότων της 11ης Σεπτεμβρίου 2001 ευθυγραμμίζονταν με τις προβλέψεις που είχαν διαβλέψει μια πρώτη θετική αντίδραση έξι μήνες μετά την επίθεση. Επί του παρόντος, όπως επισημαίνει ο ΠΟΤ, ο τουρισμός βρίσκεται σε στάδιο σαφούς ανάκαμψης, μολονότι είναι αισθητή η ανακατανομή των ροών ταξιδιωτών. Οι διηπειρωτικές αεροπορικές μεταφορές σημείωσαν σοβαρότατη κάμψη, ενώ στον τομέα του λεγόμενου εγχώριου τουρισμού κατέστη κατά κάποιον τρόπο δυνατό να αναχαιτιστεί μια καταστροφική από πολλές απόψεις ύφεση.

3. Εξαιτίας αυτής της ανακατανομής των ροών, ορισμένα τμήματα της βιομηχανίας τουρισμού επλήγησαν περισσότερο από άλλα. Οι μικροί διοργανωτές ταξιδιών, οι μεσαίοι διοργανωτές αθλητικών και πολιτιστικών εκδηλώσεων, οι πωλητές πακέτων εγχώριων διακοπών, οι μικρές αεροπορικές εταιρείες και άλλοι μικροί διοργανωτές αντιμετώπισαν σε γενικές γραμμές την κρίση καλύτερα από άλλους.

4. Είναι, συνεπώς, σαφές ότι η λεγόμενη παγκόσμια οικονομία σημείωσε απότομη κάμψη, γεγονός που ευνόησε τον ανασχεδιασμό στρατηγικών οικονομικής ανάπτυξης σε τοπικό επίπεδο. Στο πλαίσιο αυτό, τα συστήματα περιφερειακής ανάπτυξης βρέθηκαν, χωρίς πάντα να αξιοποιούν αυτό το γεγονός, σε πλεονεκτική θέση. Παρατηρήθηκε μια μετάβαση από το παγκόσμιο στο τοπικό επίπεδο.

5. Όπως υπογραμμίζει η προαναφερθείσα έκθεση του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού, διαφαίνονται βραχυπρόθεσμα νέες προοπτικές ανάκαμψης. Ποια είναι, όμως, τα διδάγματα που πρέπει να αντληθούν από την κρίση; Ποια οργανική μέθοδος αντιμετώπισης τόσο δύσκολων περιστάσεων είναι ανάγκη να προβλεφθεί στην ατυχή περίπτωση επανεμφάνισης τέτοιας κρίσης; Πρέπει να επισημανθεί ότι κατέστη γενικά έκδηλη η απουσία στρατηγικά συντονισμένης απάντησης σε ευρωπαϊκό επίπεδο: δεν προβλέφθηκε κοινό σχέδιο αντίδρασης στην άμεση και πολυσύνθετη κρίση που ξέσπασε την επομένη των επιπτώσεων.

6. «Διάφορα αιτήματα για την ανάληψη πολιτικών δράσεων — αναφέρεται στην έκθεση της Επιτροπής — έχουν διατυπωθεί από τον ευρωπαϊκό τουριστικό κλάδο. Ο εν λόγω κλάδος επιμένει κυρίως στην ανάγκη συντονισμού, όσο ποτέ άλλοτε, της προώθησης της Ευρώπης στις ξένες αγορές της και ζήτησε από την Επιτροπή να διαδραματίσει ενεργό ρόλο στην προώθηση της Ευρώπης ως ασφαλούς προορισμού».

7. Η ΕΤΠ συμφωνεί απόλυτα με το συμπέρασμα της έκθεσης σύμφωνα με το οποίο το μέτωπο στο οποίο θα πρέπει να επικεντρωθούν οι δυνάμεις έγκειται στη μέθοδο συνεννόησης, μέσω μέτρων που «αποσκοπούν στην καλύτερη ενσωμάτωση των ανησυχιών όλων των παραγόντων του τουρισμού στις κοινοτικές πολιτικές και πρωτοβουλίες που επηρεάζουν τον τουρισμό, και στην προώθηση καλύτερης διεπαφής με τον τουριστικό κλάδο και με τα λοιπά ενδιαφερόμενα μέλη».

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

1. Η Επιτροπή των Περιφερειών τάσσεται υπέρ της ανοικτής μεθόδου συντονισμού και συνεννόησης, εμμένει όμως στη σημασία της διαφάνειας και του δημοκρατικού κοινοβουλευτικού ελέγχου

Ο καθοριστικός ρόλος που διαδραματίζουν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές αποδεικνύεται για άλλη μία φορά ότι είναι ο μόνος διαθέσιμος μοχλός για την ανάδειξη της αποστολής των πολιτικών εδαφικής συνοχής που εφαρμόζονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση: δεν είναι δυνατό να υπάρχουν κοινές πολιτικές εδαφικής συνοχής χωρίς να συμμετέχουν στη χάραξη τους οι περιφέρειες. Η διαχείριση των εδαφών είναι αποτελεσματική μόνο εάν ξεκινά από τη βάση. Η εφαρμογή μέσων, έστω και καινοτόμων, που προτείνονται εκ των άνω δεν ισοδυναμεί υποχρεωτικά με θετικό αποτέλεσμα. Αντίθετα: με την αποδοχή απόψεων και προτάσεων που προέρχονται από τη βάση καθιερώνεται η κουλτούρα του διαλόγου και της αμοιβαίας ακρόασης. Ο πολιτικός φεντεραλισμός μετατρέπεται σε διοικητικό φεντεραλισμό και σε θεσμική, οικονομική και κοινωνική συνεργασία.

Αυτή η οπτική πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά τη χάραξη κάθε πολιτικής για την ανάπτυξη του τουρισμού: η δημιουργία πραγματικού ευρωπαϊκού τουριστικού δικτύου προϋποθέτει την προσεκτική παρακολούθηση και αναγνώριση της σημερινής πραγματικότητας. Η καταγραφή των αναγκών, η χαρτογράφηση των διαρθρώσεων υποδοχής και των άλλων συναφών διαρθρώσεων, η αξιολόγηση των γραμμών μεταφορών αποτελούν βασικά στοιχεία ενός ολοκληρωμένου σχεδίου που δίνει προτεραιότητα στη διάχυτη ανάγκη ασφάλειας και προστασίας του ταξιδιώτη.

Η ΕΤΠ παρατηρεί ότι στην ανακοίνωση⁽¹⁾ η Επιτροπή εκφράζει την δυσανεμία της για το γεγονός ότι δεν σημειώθηκε επαρκής θετική εξέλιξη κατά τις συνομιλίες με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές στις ομάδες εργασίας για τους πέντε βασικούς τομείς προτεραιότητας (που τονίζονται στις σελίδες 4 και 5 της γνωμοδότησης). Η ΕΤΠ καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη, σύμφωνα με το πνεύμα της διακυβέρνησης, να αναπτύξουν αποτελεσματικές πρακτικές εργασίας στις οποίες να συμμετέχουν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές προκειμένου να διασφαλιστεί στο μέλλον η χάραξη πολιτικών οι οποίες συμπληρώνουν και προσφέρουν προστιθέμενη αξία στην τουριστική δραστηριότητα που αναπτύσσεται σε επίπεδο βάσης.

2. Η Επιτροπή των Περιφερειών συνιστά την προώθηση της ευθύνης των δημόσιων και ιδιωτικών φορέων

Εκκίνηση από τη βάση σημαίνει αναζήτηση μιας ριζικής διαδικασίας μεταβολής της νοοτροπίας: δημόσιος και ιδιωτικός τομέας μετατρέπουν τους όρους της ιστορικής σχέσης τους. Δεν συνδέονται πλέον από μορφές εξάρτησης αλλά, αντίθετα, συνεργάζονται σε ένα σχέδιο ανάπτυξης που οργανώνεται επί ίσοις όροις στο

πλαίσιο μιας ευρείας αντίληψης της ιδιότητας του πολίτη. Ο πολίτης δεν είναι πλέον απλός μάρτυρας της κρατικής δράσης στο χώρο του, αλλά συμμετέχει ο ίδιος στην τοπική διακυβέρνηση στο πλαίσιο μιας θεσμικής δράσης προωθούμενης από τις τοπικές και περιφερειακές αρχές.

Με τον τρόπο αυτό, δημιουργείται μια συνέργια που καθιστά τον κλάδο του τουρισμού ιδιαίτερα ανταγωνιστικό: δεν εναπόκειται πλέον στη μεμονωμένη επιχείρηση (ή το μεμονωμένο καρτέλ επιχειρήσεων) να αναζητήσει τον αποτελεσματικότερο δρόμο για την επίτευξη του κέρδους αλλά στο τοπικό σύστημα στο οποίο ανήκει η επιχείρηση να αναζητήσει τον καταλληλότερο τρόπο αντιμετώπισης της αγοράς. Αυτή η προσέγγιση, που ορισμένοι μελετητές χαρακτηρίζουν ως δημιουργία «γεωκοινοτήτων», μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την διαχείριση της μετάβασης από την άγρια και ανεξέλεγκτη παγκοσμιοποίηση στη ρυθμιζόμενη και βιώσιμη παγκοσμιοποίηση.

Η βιώσιμη ανάπτυξη είναι προϊόν της γνώσης της περιφέρειας και των δυνατοτήτων της: η αξιοποίηση των τοπικών χαρακτηριστικών αποτελεί κύρια προϋπόθεση για τη δημιουργία και την προστασία του οικοτουρισμού.

3. Η Επιτροπή των Περιφερειών προωθεί τις προτεραιότητες ανάπτυξης και διάδοσης του ευρωπαϊκού τουρισμού στην παγκόσμια αγορά

Πριν από τη διάθεση οποιουδήποτε προϊόντος στην αγορά, είναι σκόπιμο να δίνεται έμφαση στην ταυτότητα, από την άποψη του πελάτη, του προϊόντος που πρόκειται να εμπορευματοποιηθεί. Στο τομέα του τουρισμού, η αντίληψη του τουρισμού οφείλει να ξεπεράσει οποιαδήποτε πρόθεση προαγωγής του τουρισμού γύρω από οποιαδήποτε διοικητικά ή περιφερειακά σύνορα.

Είναι απολύτως αναγκαίο να επαναθεθεί ο ταξιδιώτης, ο τουρίστας στο επίκεντρο της εκπόνησης οποιουδήποτε κανονιστικού σχεδίου. Οι πιο εξελιγμένες θεωρίες προώθησης επισημαίνουν την ανάγκη να βασίζεται η προσφορά στις απαιτήσεις του ενδεχόμενου χρήστη, προκειμένου να δημιουργηθούν πραγματικές κοινότητες χρηστών και να υπάρχει αλληλεπίδραση χρηστών και διατιθέμενου προϊόντος. Αντί να εστιαστεί η προσπάθεια σ' ένα οποιοδήποτε ευρωπαϊκό προϊόν, η ΕΤΠ πιστεύει ότι διαμορφώνεται σήμερα μια ευκαιρία μέγιστης σημασίας: βέλτιστη αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων που προσφέρουν τα συστήματα πληροφορικής. Εάν αναπτυχθεί ένα ενιαίο, εναρμονισμένο δίκτυο πληροφορικής στο Διαδίκτυο, οι πράκτορες ταξιδιών και οι τουρίστες θα μπορούν να χαράσσουν καλύτερα τη διαδρομή τους ή να «βρίσκουν άκρη» μέσα από το τεράστιο πλήθος των διαθέσιμων, σήμερα, πληροφοριών. Αντί να προσπαθήσει να αναπτύξει ένα ευρωπαϊκό προϊόν, η Επιτροπή θα μπορούσε να συμβάλει στη δημιουργία ενός συστήματος στο οποίο οι πράκτορες ταξιδιών και οι τουρίστες συνεργάζονται αποτελεσματικότερα.

(1) COM(2001) 665 τελικό, παράρτημα 1, σ. 23.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σε συνεργασία με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές και με τον κλάδο του τουρισμού και εντός των πλαισίων του βου προγράμματος-πλαίσιο E+A, πρέπει να προβλέψει μέτρα για την επιτάχυνση της εισαγωγής των νέων τεχνολογιών στα συστήματα διαχείρισης και πληροφοριών των τουριστικών επιχειρήσεων και προορισμών.

Τα μέτρα αυτά είναι ιδιαίτερα σημαντικά στην παρούσα συγκυρία, που χαρακτηρίζεται από κάποια επιβράδυνση του τουριστικού κλάδου, ώστε να επιτευχθεί μια ανταγωνιστικότερη ανάπτυξη του.

Προκειμένου να συμβάλει στον καθορισμό οργανικής διαδικασίας για την ανάπτυξη του ευρωπαϊκού τουρισμού που να προωθεί τη συμμετοχή των τοπικών κοινοτήτων, η Επιτροπή των Περιφερειών προτείνει να καθοριστούν διαδικασίες στις οποίες θα βασίζονται οι κοινοτικές πολιτικές παρέμβασης στο συγκεκριμένο πλαίσιο αναφοράς:

A. Βελτίωση του επιπέδου ασφαλείας και ποιότητας του δικτύου (οδικών-σιδηροδρομικών-θαλάσσιων-αεροπορικών) μεταφορών στα κράτη μέλη της ΕΕ προκειμένου να διασφαλιστούν με αποτελεσματικότερο τρόπο ροές κινητικότητας συνδεδεμένες με τον ελεύθερο χρόνο των ατόμων

Η Επιτροπή των Περιφερειών συμμαρτυρεί την ιδέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ότι η ελευθέρωση των μεταφορών και η ανάπτυξη των δικτύων τους, η καλύτερη λειτουργία της ενιαίας αγοράς, καθώς και η ύπαρξη περισσότερων διαθέσιμων μέσων της κοινωνίας των πληροφοριών θα διευκολύνουν την κινητικότητα των πολιτών και θα συμβάλουν στη μεγαλύτερη διεθνοποίηση των τουριστικών ροών.

Η Επιτροπή των Περιφερειών συμφωνεί με την άποψη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ότι η κοινοτική πολιτική μεταφορών πρέπει να επανενταχθεί μεταξύ των βασικότερων ζητημάτων του τομέα του τουρισμού: βιώσιμη κινητικότητα, δικαίωμα των επιβατών στην ασφάλεια και ποιότητα των μεταφορών. Για να βελτιωθεί το επίπεδο των μεταφορών πρέπει αναμφισβήτητα στο στάδιο αυτό να προωθηθεί η ασφάλεια αλλά και να ληφθούν υπόψη και άλλα επιπλέον ζητήματα. Εξάλλου, η Λευκή Βίβλος για τις μεταφορές ήδη καθορίζει τις κατευθυντήριες γραμμές που πρέπει να ακολουθηθούν για να επιτευχθούν τουριστικές μεταφορές αποτελεσματικότερες, βιώσιμες και καλύτερης ποιότητας.

Επιπλέον, ο τουρισμός αποτελεί τον κύριο παράγοντα ανάπτυξης για περιοχές μειονεκτικές ως προς την πρόσβαση, όπως οι ορεινές, οι νησιωτικές και οι εξόχως απομακρυσμένες περιοχές.

Στις νησιωτικές περιοχές, πρέπει να ενισχυθούν οι εναέριες μεταφορές, να βελτιωθεί η συχνότητά τους, να διασφαλιστεί η επάρκεια διαθέσιμων θέσεων και να προωθηθεί η διασύνδεση των αεροδρομίων που εξυπηρετούν πτήσεις προς τις νησιωτικές περιοχές με τα διευρωπαϊκά οδικά και σιδηροδρομικά δίκτυα, κυρίως τα δίκτυα μεγάλης ταχύτητας.

B. Συντονισμός της προσφοράς επαγγελματικών προσόντων προ-πανεπιστημιακού και πανεπιστημιακού επιπέδου με τη ζήτηση της αγοράς εργασίας στον τομέα του τουρισμού

Η ΕΤΠ συμφωνεί με την ανάλυση της Επιτροπής όσον αφορά τις πρωταρχικές ανάγκες κατάρτισης. Ο τουρισμός χαρακτηρίζεται σήμερα από σχετικά χαμηλό επίπεδο προσόντων στην πλειονότητα των κυριότερων επιμέρους τομέων και ιδίως στις ΜΜΕ. Μολονότι υπάρχει ζήτηση νέων δεξιοτήτων, για παράδειγμα στον τομέα των τεχνολογιών των πληροφοριών και της επικοινωνίας, η Επιτροπή των Περιφερειών αντιλαμβάνεται ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές αντιμετωπίζουν σημαντικά προβλήματα στην προσπάθειά τους να τονώσουν τη μεγέθυνση, ιδιαίτερα στον τομέα των μικρών και των πολύ μικρών επιχειρήσεων, που αποτελούν σημαντικό στοιχείο του κλάδου. Αντιμετωπίζοντας πιέσεις για μείωση των τιμών από τα μεγάλα πρακτορεία, οι μικρές οικογενειακές επιχειρήσεις πάσχουν από έλλειψη προοπτικών εξέλιξης των σταδιοδρομιών και υποχρεούνται να περικόπτουν τις δυνατότητες κατάρτισης, με αποτέλεσμα περαιτέρω δυσκολίες πρόσληψης προσωπικού.

Έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης στο θέμα του «τουρισμού για όλους». Η Επιτροπή των Περιφερειών επικροτεί τις προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για μια εκ του σύνεγγυς θεώρηση του θέματος της πρόσβασης των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Ωστόσο, η Επιτροπή των Περιφερειών τονίζει τον ευρύ ορισμό που έδωσε στο θέμα αυτό το συνέδριο του τουρισμού της βελγικής προεδρίας, που πραγματοποιήθηκε τον Ιούλιο 2001, και θα επικροτούσε περαιτέρω προτάσεις της Επιτροπής στον τομέα του κοινωνικού τουρισμού.

Ενόψει αυτής της κατάστασης, θα ήταν σκόπιμο να καταστούν αποτελεσματικές και συγκεκριμένες ορισμένες δράσεις που έχουν ήδη καθοριστεί σε άλλα πλαίσια (όπως για παράδειγμα το «Ευρωπαϊκό βιβλιάριο κατάρτισης στον τομέα του τουρισμού»): «μετάβαση από την κατάρτιση στην καινοτομία λαμβάνοντας υπόψη την “εύθραυστη” πραγματικότητα του ανθρώπινου δυναμικού (...) για τη διαμόρφωση διαδικασίας επιμόρφωσης πιο περίπλοκης από την κλασική επιμόρφωση, η οποία θα ακολουθεί προσέγγιση με ανοδική/καθοδική πορεία και θα χρησιμοποιεί εταιρικές σχέσεις και συνεργασίες με όλους τους ενδιαφερομένους».

Έχει κεφαλαιώδη σημασία να αξιολογηθεί η προοπτική δημιουργίας ειδικού δικτύου κατάρτισης για τα προσόντα στον τομέα του τουρισμού στο πλαίσιο ήδη εφαρμοζόμενων κοινοτικών προγραμμάτων (Leonardo da Vinci, Socrates, Tempus, Erasmus) που θα είναι σε θέση να αλληλεπιδρούν με μέτρα για την απασχόληση (Equal) και για τη δικτύωση των φορέων κατάρτισης (Alfa).

Η Επιτροπή των Περιφερειών εκτιμά ότι, ενόψει μιας τέτοιας προοπτικής, πρέπει να διατεθούν (στο πλαίσιο των Διαρθρωτικών Ταμείων) περισσότεροι χρηματοδοτικοί πόροι για τις μεθόδους προ-πανεπιστημιακής εκμάθησης, δεδομένου ότι είναι ανάγκη να δημιουργηθεί ένας «σκληρός πυρήνας» ελάχιστων προσόντων μέσης-υψηλής ποιότητας που να καθιστά δυνατή τη μεταγενέστερη πρόσβαση με μεγαλύτερο όφελος στις σπουδές που οδηγούν στην απόκτηση πτυχίου.

Η διάσταση της ηλεκτρονικής μάθησης στο πλαίσιο της αξιοποίησης της «κουλτούρας της γνώσης» μπορεί να προσδιοριστεί ως προστιθέμενη αξία που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά τη χάραξη κάθε πρωτοβουλίας στον τομέα αυτό προκειμένου να επιτευχθεί μεγαλύτερη ομοιογένεια μεταξύ των μεθόδων τομεακής κατάρτισης.

Αφενός, πρέπει να ενισχυθεί η καθιέρωση διδακτικών μηχανισμών για τη μεταφορά τεχνικών και τεχνολογικών προσόντων και, αφετέρου, είναι σκόπιμο να συσχετιστούν οι διάφορες τρέχουσες εμπειρίες κατάρτισης των κρατών μελών προκειμένου να διευκολυνθεί η διάδοση κοινής εκπαιδευτικής κουλτούρας στον τομέα του τουρισμού και να καθοριστούν οι επαγγελματικές δεξιότητες οι συναφείς με αυτό το πλαίσιο αναφοράς.

Τέλος, δεν είναι δυνατό να υποτιμούνται ο ρόλος και η σημασία της ανώτατης εκπαίδευσης (όπως έκανε, λ.χ., πρόσφατα στην Ιταλία το Ευρωπαϊκό Πανεπιστημιακό Κέντρο Πολιτιστικών Αγαθών του Ravello με τη δημιουργία του «FOR.MED Master νέων τεχνολογιών για την αξιοποίηση και τη διαχείριση της μεσογειακής πολιτιστικής κληρονομιάς»).

Γ. Κατάρτιση σχεδίου τυποποίησης για τη δημιουργία συστήματος αξιολόγησης των καταλυμάτων και της φιλοξενίας το οποίο θα διασφαλίζει την τήρηση μέσων προτύπων κατά την ταξινόμηση των κτιρίων και των υπηρεσιών

Η βελτίωση της ποιότητας του τουρισμού αποτελεί θεμελιώδες αξίωμα που βρίσκεται στο επίκεντρο διαφόρων ευρωπαϊκών προγραμματικών μελετών. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού υπογραμμίζει ότι «η ποιότητα συνδέεται με την αντίληψη του τουρίστα και με το βαθμό ικανοποίησής του σε σχέση με την εμπειρία που έχει ως προς το προϊόν». Οι μέθοδοι ελέγχου της ποιότητας εντοπίζονται στις σειρές ISO 9000 και 14000, στη μεθοδολογία EFMQ και στην ταξινόμηση βάσει αστεριών (καθώς και στα εθνικά συστήματα αξιολόγησης).

Η βελτίωση της ποιότητας προϋποθέτει διαρθρωτικές πολιτικές, προστασία των καταναλωτών, περιβαλλοντική πολιτική, διαχείριση στον τομέα των μεταφορών και επιχειρηματικό πνεύμα.

Η Επιτροπή των Περιφερειών εκτιμά ότι σε κάθε περίπτωση μια πραγματική πολιτική για την ποιότητα πρέπει να έχει ως επίκεντρο τον τουρίστα: γύρω από την αντίληψη των αναγκών του και την πραγματική ικανότητα ικανοποίησής τους πρέπει να διαρθρωθεί μια ενιαία πρόταση που να καθορίζει με σαφήνεια το ποιοτικό επίπεδο των διαφόρων συνιστωσών του συστήματος τουρισμού.

Οι πρακτικές ικανοποίησης του πελάτη παρέχουν ενδιαφέροντα σημεία αναφοράς που μπορούν να οδηγήσουν σε αποτελεσματικές μεθοδολογίες αξιολόγησης.

Η παροχή λειτουργικών/εμπορικών συμβουλών, η διοργάνωση εκστρατειών ευαισθητοποίησης, η παροχή χρηματοδοτικών κινήτρων αποτελούν συντελεστές ενός προγράμματος αναγνώρισης των διαρθρώσεων ποιότητας που προορίζονται για τον χρήστη τουρίστα με στόχο την υλοποίηση παρεμβάσεων για την ομοιογενοποίηση του συστήματος αξιολόγησης των προτύπων ποιότητας των διαρθρώσεων υποδοχής.

Είναι σαφές ότι δεν υπάρχει επί του παρόντος ενιαία κοινοτικό σύστημα προτύπων ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών στον τουρίστα: από την διαμονή στα ξενοδοχεία έως τα εστιατόρια, από τις μεταφορές έως φάσμα των επιλογών ελεύθερου χρόνου κλπ. Εν αναμονή της εξασφάλισης του στόχου της εναρμόνισης των κριτηρίων και των προτύπων στο σύνολο της ευρωπαϊκής επικράτειας, η ΕΤΠ συνιστά στην Επιτροπή την τακτική αξιολόγηση των υφισταμένων εθνικών συστημάτων.

Δ. Προώθηση της επίσημης αναγνώρισης εκ μέρους των διαρθρώσεων φιλοξενίας ενός Χάρτη Υποχρεώσεων έναντι του τουρίστα

Ο προσδιορισμός του χρήστη μέσω της μεθόδου της πρακτικής ικανοποίησης του πελάτη αποτελεί προπαρασκευαστική αρχή της πρότασης θέσπισης Ευρωπαϊκού Χάρτη Υποχρεώσεων έναντι του τουρίστα. Η ανάγκη προάσπισης των δικαιωμάτων του τουρίστα συνδέεται με τη δυνατότητα διευκόλυνσης της επίτευξης κοινών προτύπων ποιότητας και δρομολόγησης ευρείας δράσης παρακολούθησης βάσει των συμμετοχών στην πρωτοβουλία.

Ενδιαφέρουσα αναφορά για την κατάρτιση του Ευρωπαϊκού Χάρτη Υποχρεώσεων αποτέλεσε ο Δεοντολογικός Χάρτης Πολιτιστικού Τουρισμού τον οποίο παρουσίασε το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο Πολιτιστικού Τουρισμού (Ευρωπαϊκό Πανεπιστημιακό Κέντρο Πολιτιστικών Αγαθών του Ravello) στο Paestum στις 5 Νοεμβρίου 1999 κατά το δεύτερο συνέδριο του Μεσογειακού Κέντρου Αρχαιολογικού Τουρισμού, μιας εκδήλωσης που σχεδιάστηκε και διοργανώθηκε από την επαρχία του Σαλέρνου.

Ιδιαίτερη σημασία έχει η παράγραφος του Χάρτη σχετικά με τις υποχρεώσεις φιλοξενίας. Παρόλο που το έγγραφο λαμβάνει υπόψη τη σχέση μεταξύ τουριστικής χρήσης και πολιτιστικών αγαθών, ουσιαστικά υπογραμμίζει την ανάγκη να τίθεται ο τουρίστας στο επίκεντρο κάθε δράσης, επιβάλλοντας «μια υποδοχή συνεπή με τις υποσχέσεις και που σέβεται την προσωπικότητα των φιλοξενουμένων. Πρέπει να διασφαλίζονται κατάλληλες υπηρεσίες και φιλοξενία, επαρκής πληροφόρηση, απουσία κάθε διάκρισης. Από την πλευρά τους, οι επισκέπτες πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τα ιδιαίτερα ήθη και έθιμα και τον πολιτισμό του τόπου. Αναγνωρίζονται ιδίως οι παραδόσεις και οι θρησκευτικές και ηθικές πεποιθήσεις των κατοίκων. Ο Χάρτης, προτείνοντας αυτά τα κριτήρια, δεν επιδιώκει να επιβάλει έναν κανονισμό στους φορείς ή τα άτομα. Στόχος του είναι να αποτελέσει ένδειξη καθολικών αρχών προκειμένου να προωθηθεί μια πραγματική κουλτούρα αυτού του είδους τουρισμού. Απευθύνεται συνεπώς στο αίσθημα

ευθύνης των ενδιαφερόμενων ατόμων. Αναφέρεται στις συμβάσεις, τις συστάσεις και τις οδηγίες που έχουν διατυπωθεί σε διάφορες περιστάσεις και απευθύνεται στους ενδιαφερόμενους διεισδύει, εδαφικούς και κλαδικούς οργανισμούς».

Η βασική αρχή που προσεγγίζει περισσότερο την ανάγκη θέσπισης Χάρτη Υποχρεώσεων για όσους υποδέχονται τους τουρίστες συνοψίζεται σε έναν βασικό συλλογισμό που ισχύει για τον τουρισμό εν γένει και όχι μόνο για τον πολιτιστικό τουρισμό. «Ο πολιτιστικός τουρισμός — επισημαίνεται στο Δεοντολογικό Χάρτη Πολιτιστικού Τουρισμού — πραγματοποιεί μια συνάντηση με νέες ανθρώπινες πραγματικότητες, συχνά διαφορετικών πολιτισμών. Ευνοεί συνεπώς τη φιλία μεταξύ ατόμων διαφορετικής προέλευσης και την ανάπτυξη καλύτερων σχέσεων, απαραίτητη προϋπόθεση για την ανάπτυξη της τοπικής και της διεθνούς κοινότητας. Αποτελεί πραγματικό παράγοντα αλληλεγγύης και ειρήνης».

Λαμβάνοντας ως βάση αυτή την τυπολογία προσέγγισης, η Επιτροπή των Περιφερειών επιβεβαιώνει ότι ο σεβασμός της αξιοπρέπειας του ατόμου και, συνεπώς, του τουρίστα εντάσσεται πλήρως στις υποχρεώσεις φιλοξενίας και προηγείται κάθε προσφοράς εμπορικής φύσης. Η καθιέρωση αυτής της αρχής σε έναν κοινοτικό Χάρτη Υποχρεώσεων αποτελεί βήμα εξαιρετικής πολιτικής και πολιτιστικής σημασίας.

E. *Αναζήτηση και καθορισμός, μέσω τοπικών ερευνών στα κράτη μέλη, των νέων χαρακτηριστικών του χρήστη τουριστικών υπηρεσιών όπως διαμορφώθηκαν την επομένη της 11ης Σεπτεμβρίου 2001 με την περαιτέρω αξιοποίηση του πολιτιστικού τουρισμού και του οικοτουρισμού που αποτελούν τομείς ιδιαίτερα πρόσφορους για την προώθηση εκστρατειών «αποεποχοποίησης» των ροών*

Στο σενάριο που διατύπωσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την εξέλιξη της δημογραφικής δομής του ευρωπαϊκού πληθυσμού, τίθεται ένα από τα κυριότερα προβλήματα της τουριστικής δραστηριότητας που αφορά τη διαχείριση των ροών: «... η συγκέντρωση σε συγκεκριμένες και περιορισμένες περιόδους στη διάρκεια του έτους.»

Πολιτισμός και περιβάλλον καθίστανται άξονες προτεραιότητας για την αντιμετώπιση ορισμένων ζητημάτων πρωταρχικής σημασίας για την ανάπτυξη του τουρισμού. Ο πολιτιστικός τουρισμός αποτελεί εδώ και καιρό σημαντικό πόρο της Ευρώπης: σε αυτήν την κατεύθυνση πρέπει να καταβληθούν περαιτέρω σημαντικές προσπάθειες προκειμένου να διαμορφωθεί μια προσφορά όσο το δυνατόν πιο συντονισμένη, ικανή να ενεργοποιεί τη συνεργασία των διάφορων περιφερειών με κοινές ιστορικές, καλλιτεχνικές, οινογαστρονομικές και άλλες παραδόσεις, ώστε να αξιοποιηθεί

οργανικά και στρατηγικά ο μεγάλος πόρος του αγροτικού τουρισμού και να προκύψουν θετικές επιδράσεις και στον γεωργικό τομέα.

Από την άποψη αυτή, το σχέδιο του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημιακού Κέντρου Πολιτιστικών Αγαθών με τίτλο «Μεσογειακό πρόγραμμα για τα πολιτιστικά αγαθά» μπορεί να παράσχει ορισμένα σημεία εκκίνησης μεγάλου ενδιαφέροντος. Το Κέντρο έδωσε σε εφαρμογή έναν πραγματικό πολιτισμικό «διάυλο» με τις χώρες της Βόρειας Μεσογείου ιδρύοντας ένα Μεσογειακό Παρατηρητήριο-Εργαστήριο στο πλαίσιο του οποίου πραγματοποιούνται, σε τακτά χρονικά διαστήματα, συναντήσεις μεταξύ των εκπροσώπων των πολιτιστικών παραδόσεων της Ευρώπης, της Βόρειας Αφρικής και της Μέσης Ανατολής με στόχο την προώθηση δράσεων έρευνας και κατάρτισης για την προστασία και την αξιοποίηση των πολιτιστικών αγαθών των οικείων περιφερειών. Πρόκειται, συνεπώς, για μια εμπειρία που επιτρέπει τη συγκεκριμένη αξιολόγηση της σημασίας των διαπολιτισμικών ανταλλαγών που λογικά προορίζονται να προωθήσουν την υλοποίηση ποιοτικών τουριστικών ροών.

Η Επιτροπή των Περιφερειών τάσσεται υπέρ της εφαρμογής μιας Ατζέντας 21 για τον τουρισμό στην Ευρώπη, σχέδιο που βρίσκεται ήδη στο επίκεντρο του προβληματισμού μιας ομάδας διευθυνσης η οποία προεδρεύεται από την Επιτροπή και θα παρουσιάσει σχετικό έγγραφο στην παγκόσμια σύνοδο κορυφής για τη βιώσιμη ανάπτυξη τον προσεχή Σεπτέμβριο στο Γιοχάνεσμπουργκ. Για την προώθηση αυτής της στρατηγικής υπάρχουν ήδη σχέδια για την Ατζέντα 21 για τη Μεσόγειο και τη Βαλτική, τον Προορισμό 21 στη Δανία, και την τοπικού χαρακτήρα Ατζέντα 21 για την Calvià (Βαlearίδες Νήσοι, Ισπανία). Πέραν του δραστήριου έργου πολλών κοινοτήτων για την Ατζέντα 21, η Σουηδία ανέπτυξε πρόσφατα ποιοτικά κριτήρια για τη χορήγηση σήματος οικολογικού τουρισμού σε προτάσεις στον τομέα της φύσης και του πολιτισμού.

Η ΕΤΠ συμφωνεί με τους στόχους που έδωσε η Επιτροπή στην ανακοίνωσή της: «πρόβλεψη και ελαχιστοποίηση του αντίκτυπου που επιφέρει ο τουρισμός στο περιβάλλον και στο έδαφος των προορισμών, διαχείριση της αύξησης των μεταφορών, προώθηση προσεκτικής βιομηχανίας σε τοπικό επίπεδο και υπεύθυνου τουρισμού ως παράγοντα κοινωνικοπολιτισμικής ανάπτυξης».

Σε αυτή την κατεύθυνση θα ήταν ίσως σκόπιμο να σχεδιαστούν παρεμβάσεις με στόχο τη διάδοση μιας περιβαλλοντικής κουλτούρας που να συνδέεται με την κουλτούρα της εκ νέου ανακάλυψης και της αξιοποίησης μιας διάχυτης ιστορικής, καλλιτεχνικής και πολιτιστικής κληρονομιάς.

Υπό το φως αυτών των εκτιμήσεων, είναι αναγκαίο να πραγματοποιηθεί έρευνα στα κράτη μέλη προκειμένου να καθοριστούν οι νέες τυπολογίες χρήστη τουριστικών υπηρεσιών και να προβλεφθούν επαρκή μέσα στήριξης και παρακολούθησης της ζήτησης.

Βρυξέλλες, 10 Οκτωβρίου 2002.

Ο Πρόεδρος

της Επιτροπής των Περιφερειών

Albert BORE